



ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ  
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА  
ФИНАНСИСКИОТ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ  
И РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ  
НА  
ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА  
ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА**

01 2018 04 27/10

Скопје, февруари 2019

*ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА  
ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА  
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР*

---

## СОДРЖИНА

Опис	Страна
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР	1-16
Финансиски извештај за приходи и расходи на жиро сметката за изборна кампања	17
Сметководствени политики и образложенија кон финансискиот извештај	
- Вовед	18 – 19
- Сметководствени политики	18 - 21
- Образложенија кон финансиските извештаи	22 - 23

*ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА  
ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА  
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР*

---

Кратенки користени во извештајот:

ДИК – Државна изборна комисија

ДКСК - Државна комисија за спречување на корупција

ДЗР – Државен завод за ревизија

ААВМУ – Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги



Палата „Емануел Чучков“  
ул. Јордан Мијалков  
П.Фах 249  
1000 Скопје  
Република Македонија  
Тел: +389 2 3211 262  
Факс: +389 2 3126 311  
e-mail: dzt@dzt.gov.mk  
www.dzt.gov.mk

Број:10-35/3

Дата:15.02.2019

## КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

### Резиме

Извршивме ревизија на финансискиот извештај за приходите и расходите, заедно со ревизија на усогласеност на Демократска унија за интеграција за локални избори 2017 година (во натамошниот текст ДУИ). Финансискиот извештај, предмет на ревизија го опфаќа периодот од 25.09.2017 до 14.08.2018 година.

Изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на вкупниот финансиски извештај за приходите и расходите за изборна кампања локални избори 2017 година, како и за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.

Со ревизијата констатирани се следните состојби:

- неприменување на одредбите од Изборниот законик во однос на повратот на повеќе уплатените средства од донации од физичките лица,
- неможност од целосно потврдување на дел од искажаните расходи за реално потрошено време за медиумско претставување на учесникот во изборната кампања,
- отсуство на акт за начинот на уредување на меѓусебните права и обврски за користење на објектот за време на изборната кампања.

Во делот на нагласување на прашања за неизвесност и континуитет ги обелоденивме следниве состојби кои произлегуваат од:

- мониторирање на изборното медиумско претставување на учесниците во изборната кампања за време на изборните процеси, што ја врши Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија и
- непочитување на законската обврска сите радиодифузери во Република Македонија до надлежните органи во утврдениот рок да поднесат извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната

**ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА**  
**ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа и ценовници за платено политичко рекламирање.

Во делот за останати прашања, истакнуваме одредени неусогласености во Изборниот законик и тоа:

- направена е измена на Изборниот законик во „Службен весник на РМ„ број 140 од 30.07.2018 година, со што дадена е можност за трансфер на средства помеѓу сметките на учесниците во изборната кампања, без да се прецизира дали истите претставуваат извор на финансирање на изборната кампања или учесниците ќе имаат обврска да ги вратат средствата на сметката на политичката партија за редовно работење односно на посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит;
- не е извршено усогласување на член 76-д став 1 со член 83 од Изборниот законик, во делот на финансирање на трошоците за платено политичко рекламирање со средства од Буџетот на Република Македонија;
- не е извршено усогласување на изворите на финансирање предвидени со член 83 став 1 алинеи 1 и 2 и член 88 став 3 по укинувањето на надоместот на трошоците за избори по добиен глас, кои беа предвидени во член 86;
- со укинувањето на член 86 во однос на исплата на надоместоците по добиен глас, не се утврдени преодни и завршни одредби во Законот за изменување на Изборниот законик во „Службен весник на РМ„ број 140/2018, со што е неизвесна исплатата на овие средства на учесниците во изборната кампања за локалните избори 2017;
- потребно е усогласување на „Правилник за образецот за финансиските извештаи со спецификација на трошоците за приходите и расходите на трансакциската сметка за изборна кампања„ согласно измените во изворите на финансирање;
- потребно е преиспитување на рокот за затворање на трансакциските сметки за изборните кампањи дефинирани со член 71, по укинувањето на надоместоци на трошоци за избори кои беа предвидени со член 86 од Изборниот законик;
- потребно е да се изврши усогласување на рокот за уплата на донациите на со роковите за затворање на трансакциската сметка, предвидени со член 71 во Изборниот законик;
- постои потреба од пропишување на обврска за правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје да изготвуваат и доставуваат извештај и ценовници до надлежните органи за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по тој основ.

Надлежните институции потребно е да преземат активности за надминување на утврдените слабости.

Од страна на овластеното лице на субјектот, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

## 1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложениот финансиски извештај на страна 16 за приходите и расходите заедно со ревизија на усогласеност на сметката за локални избори 2017 година на Демократска унија за интеграција за периодот од 25.09.2017 до 14.08.2018 година и преглед на значајни политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај за финансискиот извештај за сметката 280105102494165 - изборна кампања 2017 година на Коалицијата бидејќи сметката е отворена на 14.09.2017 година.
- 1.4. Финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај е одговорност на:
  - д-р Ширет Елези – раководител на одделението за финансии при централниот изборен штаб на Демократска унија за интеграција.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај, кој што е ослободен од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали е резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансискиот извештај е во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.5. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансискиот извештај од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај е ослободен од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околноста, но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансискиот извештај. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

## **2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата**

2.1. Цел на ревизијата на финансискиот извештај е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај земен како целина е ослободен од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансискиот извештај е изготвен, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансискиот извештај и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансискиот извештај е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

2.2. Финансискиот извештај кој е предмет на овој извештај е заснован врз годишниот финансиски извештај составен според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.



Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 15.10.2018 до 16.11.2018 година кај Демократска партија за интеграција за локални избори 2017 година од тим на Државниот завод за ревизија.

### **3. Наоди и препораки**

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со овластеното лице од ДУИ одржан на ден 12.12.2018 година.

Од страна на овластеното лице на субјектот, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 10-35/2 од 11.01.2019 година.

Констатирани се следните состојби:

#### **3.1. Усогласеност со закони и прописи**

3.1.1. Политичката партија ДУИ е организирана на територијата на Република Македонија и своето редовно работење го извршува во деловни простории во Скопје за кои располага со имотен лист како доказ за сопственост и во Тетово за кои на ревизијата и беше презентирани договори за закуп со физички лица. За потребите на изборната кампања, а согласно Изборниот законик, политичката партија ДУИ има основано посебен правен субјект Демократска унија за интеграција - локални избори 2017 година. При организирањето на изборната кампања за локалните избори, а согласно доставената изјава од шефот на изборниот штаб на ДУИ, наведено е дека ДУИ - локални избори 2017 година, за спроведување на изборните активности за локалните избори 2017 година нема користено други деловни простории под закуп, освен просториите кои ги користи за извршување на редовната дејност (горенаведените деловни простории) без надоместок.

На ревизијата не и беше презентирани акт за начинот на уредување на меѓусебните права и обврски за користење на објектот за време на изборната кампања, што не е во согласност со член 71 точка 9 и член 83-а од Изборниот законик.

Поради наведената состојба не е можно потврдување на целосноста на искажаните приходи на име донација, доколку учесникот во изборна кампања користи деловен простор без надомест.

#### **Препорака:**

Надлежните органи во партијата во иднина при организирање на избори да обезбедат акт за вкупниот број на седишта и начинот на користење на сите објекти наменети за изборни штабови.

3.1.2. Во финансискиот извештај за локалните избори за 2017 година искажани се приходи од донации од физички лица во вкупен износ од 8.182 илјади денари.

Со извршениот увид во финансискиот извештај и Регистарот на донации утврдивме дека во текот на изборната кампања примени се донации од физички лица чии поединечни износи ја надминуваат утврдената висина од 3.000 евра во денарска противвредност и разликата меѓу дозволената и донираната вредност во вкупен износ од 310 илјади денари се вратени на сметките на одделните донатори наместо истите да бидат префрлени во Буџетот на Република Македонија.

Наведеното не е во согласност со одредбите на член 83 од Изборниот законик<sup>1</sup> и има за ефект помал прилив во Буџетот на Република Македонија.

**Препорака:**

Надлежните органи на партијата да преземат мерки, во иднина при организирање на избори, прибирањето и евиденцијата на наплатените парични средства од донации да се врши на начин согласно Изборниот законик.

### **3.2. Финансиски извештаи**

3.2.1. Со извршениот увид во начинот на реализација на платеното политичко рекламирање за потребите на изборната кампања од страна на радиодифузерите, констатиравме дека за фактури во вкупен износ од 257 илјади денари кои се однесуваат на медиумско претставување кај радиодифузерите на ревизијата не и беа презентирани медиа планови и извештаи за нивна реализација. Поради наведеното не бевме во можност да потврдиме дека искажаните расходи се однесуваат за реално потрошено време за медиумско претставување на учесникот во изборната кампања (Прилог 1).

**Препорака:**

Надлежните органи на партијата во иднина при организирање на избори да преземат мерки во прилог на примените фактури за медиумско претставување да бидат приложени медиа планови и извештаи за нивна реализација со цел потврдување на фактурираните износи.

### **Вкупни ефекти од наодите**

Вкупен ефект од изнесените наоди, кои се основ за изразување мислење, во точките 3.1. и 3.2. е неприменување на одредбите од Изборниот законик во однос на повратот на повеќе уплатените средства од донации од физичките лица, неможност од целосно потврдување на дел од искажаните расходи за реално потрошено време за медиумско претставување на учесникот во изборната кампања, како и отсуство на акт за начинот на уредување на меѓусебните права и обврски за користење на објектот за време на изборната кампања.

---

<sup>1</sup>“Службен весник на Република Македонија” број 40/06...140/18

#### 4. Ревизорско мислење

##### **Мислење за финансиски извештај**

Според наше мислење, освен за можните ефекти на прашањата изнесени во точките 3.1. и 3.2., вкупниот финансиски извештај за приходите и расходите на Демократска унија за интеграција за локални избори 2017 година, ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, резултатот на финансиските активности за периодот од 25.09.2017 до 14.08.2018 година, во согласност со важечката законска регулатива.

##### **Мислење за усогласеност со закони и прописи**

Според наше мислење, освен за можните ефекти на прашањата изнесени во точките 3.1. и 3.2., активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во вкупниот финансиски извештај за приходите и расходите на Демократска унија за интеграција за локални избори 2017 година во сите материјални аспекти, се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

#### 5. Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет

5.1. Согласно член 76-в од Изборниот законик Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија има обврска за следење на изборното медиумско претставување и програмскиот сервис на радиодифузерите и електронските медиуми (интернет порталите) во Република Македонија од денот на распишувањето на изборите до завршување на гласањето на денот на одржувањето на изборите. За извршеното следење на изборното медиумско претставување истата има обврска седмично да доставува извештаи до ДИК, а за време на изборната кампања дневни извештаи кои Агенцијата треба да ги објавува на својата веб страната.

Постапувајќи по член 76-в од Изборниот законик, Агенцијата донела Методологија за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси<sup>2</sup>, со која се дефинирани начинот на мониторирање, изборот на примерок, како и периодот на мониторирање.

За Локалните избори 2017 година, Агенцијата спровела нов концепт<sup>3</sup> на следење на политичко претставување на учесниците во изборниот процес и тоа:

---

<sup>2</sup> 01-111/1 од 05.01.2016 Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги [http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/05/metodologija\\_za\\_monitoring\\_05.01.2016.pdf](http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/05/metodologija_za_monitoring_05.01.2016.pdf)

<sup>3</sup> спроведениот новиот концепт е наведен во писмен допис од АААМУ до ДЗР од ден 24.07.2018 година и доставените прегледи и извештаи

**ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА**  
**ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

- дел од медиумите се следени преку анализа на нивната снимена програма за што се изготвени Прегледи на платено политичко рекламирање емитувано на радио и на телевизиските програмски сервиси за време на првиот круг од Локалните избори 2017 година (25 септември – 13 октомври 2017 година) и за емитувано на телевизиските програмски сервиси за време на вториот круг од Локалните избори 2017 година (18 – 27 октомври 2017 година);
- на дел од медиумите (на државно, регионално и локално ниво) им се доставени прашалници подготвени од Агенцијата, по кои е изготвен Извештај и
- дел од медиумите воопшто не биле опфатени со мониторинг, согласно критериумите утврдени во методологијата за мониторинг.

При вршење на избор на примерок за мониторирање, Агенцијата посочува дека примерокот се однесува на првиот круг, а за вториот круг согласно резултатите од првиот круг и однесувањето на медиумите во првиот круг, вообичаено се следи помал бројот на медиуми, односно дел од радиодифузерите на кои е вршен мониторинг во првиот круг од Локалните избори 2017 година не се опфатени и во мониторингот спроведен за вториот круг на Локалните избори. Поради горенаведениот начин на мониторирање, податоците од Агенцијата за искористениот рекламен простор за време на изборната кампања, не се целосни и комплетни.

Со извршената споредба на податоците од извештаите на ААВМУ за следење на изборното медиумско претставување и програмскиот сервис на радиодифузерите за локалните избори 2017 година (платено политичко рекламирање) за двата изборни круга и извештаите од радиодифузерите за искористен рекламен простор од страна на Коалицијата утврдени се следните разлики:

- 3 (три) радиодифузери, согласно податоците од ААВМУ, искористиле помал рекламен простор, односно помало време за рекламирање за 1.768 секунди во однос на извештаите доставени од радиодифузерите (Прилог 2);
- за 6 (шест) радиодифузери, не бевме во можност да извршиме споредба на податоците поради тоа што истите немаат доставено извештаи за искористен рекламен простор до надлежните органи (Прилог 3).

5.2. Со извршената ревизија на документацијата поврзана со платеното политичко рекламирање на ДУИ, односно медиа планови, извештаи, ценовници изработени од радиодифузерите и податоците од извршениот мониторинг од ААВМУ, ревизијата ги утврди следните состојби и тоа:

- 9 (девет) радиодифузери доставиле фактури до ДУИ, од кои 6 (шест) радиодифузери не доставиле извештаи за искористен рекламен простор (Прилог 3), а 2 (два) радиодифузери не доставиле ценовници за платено политичко рекламирање, што не е согласно член 75-ѓ и член 85-а од Изборниот законик (Прилог 4);
- 2 (два) радиодифузери во доставените ценовници не навеле податок дали цената за дадената услуга е со или без ДДВ (Прилог 5).

**ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА**  
**ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

Согласно член 31 став 4 од Изборниот законик, Државната изборна комисија има надлежност да покренува иницијатива за дисциплинска постапка, поднесува барање за поведување прекршочна постапка или поднесува кривична пријава до надлежниот орган, при постоење на основи на сомнение дека е сторена повреда на одредбите на овој Законик.

Горенаведените состојби влијаат врз доследно почитување на одредбите од Изборниот Законик од страна на учесникот во изборната кампања.

Ревизијата истакнува дека во Изборниот законик предвидени се казни и прекршочни одредби и тоа:

- во член 182 предвидена е глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност за радиодифузерот, печатениот медиум и електронскиот медиум (интернет портал) ако не утврдат ценовник за платено политичко рекламирање на учесниците во изборниот процес и истиот не го достават до надлежните органи согласно член 75-ѓ,
- во член 189-а предвидена е глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност за радиодифузерот или печатениот медиум кој нема да поднесе извештај за рекламниот простор искористен од секој учесник во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, најдоцна 15 дена по денот на завршувањето на изборната кампања предвидено во член 85-а.

Во член 86 од Изборниот законик<sup>4</sup> заклучно со неговите измени и дополнувања до 29.05.2018 година е определено дека право на надоместок на трошоци за избори имаат учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати се избрани членови на совет, односно кандидат за градоначалник. Право на надоместок на трошоци за избори имаат и учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати не е избран кандидат за член на совет, односно кандидат за градоначалник во висина од 15 денари по добиен глас ако освоиле најмалку 1,5 % од вкупниот број гласови од излезените граѓани на ниво на општината. Надоместокот на трошоците за избори се исплатува од буџетот на општината и на градот Скопје за одржаните избори за членови на советите на општините и Советот на град Скопје, избор за градоначалник на општината и градоначалник на градот Скопје најдоцна во рок од девет месеци од конечните изборни резултати, врз основа на извештајот на Државната изборна комисија за спроведените избори. Надоместокот на трошоците за избори се определува со одлука на Собранието, советот на општината и на градот Скопје врз основа на претходно доставено барање за надоместок на трошоци за избори од учесникот во изборната кампања до Државната изборна комисија. На локалните избори 2017 година според „Извештајот за локални избори 2017 година“ објавен од Државната изборна комисија, ДУИ за локалните избори 2017 има освоено сто триесет и три (133) советнички мандати во единаесет (11) општини како и десет (10) градоначалнички мандати, за што се освоени вкупно 236.024 гласови,

---

<sup>4</sup> Службен весник на Република Македонија, бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18 и 99/18,

согласно кои ДУИ има право на надоместок на трошоци за избори од општините во вкупен од 3.540 илјади денари, од кои е наплатен износ од 2.671 илјади денари, односно не е наплатен износот од 869 илјади денари. Со оглед на тоа дека трансакциската сметка на ДУИ е затворена на 09.08.2018 година, согласно определениот рок во Изборниот законик, наплатата на овие средства е оневозможена. Со изменувањето и дополнувањето на Изборниот законик од 30.07.2018 година<sup>5</sup> се брише членот 86 кој го регулираше правото на надомест на трошоци за избори по добиен глас.

## **6. Останати прашања**

Ревизијата има обврска да обелодени дека во текот на 2017 и 2018 година извршени се неколку измени и дополнувања на Изборниот законик<sup>6</sup> со кои поголем дел од утврдените слабости истакнати во извештаите на овластениот државен ревизор за одржаните парламентарни избори за 2016 година се надминати. И покрај тоа, утврдивме слабости за кои е потребно дополнително усогласување на Изборниот законик, а кои се однесуваат на:

### **6.1. Финансирање на изборната кампања**

- 6.1.1. Изворите на средства за финансирање на изборната кампања се уредени во член 83 од Изборниот законик, каде согласно став 2 уредено е дека изборната кампања може да се финансира од членарината на политичката партија, физички лица во висина од 3.000 евра во денарска противвредност, правни лица во висина од 30.000 евра во денарска противвредност, како и од надоместокот на трошоци за изборна кампања согласно член 86 став 2 од наведениот закон, односно право на надоместок на трошоци за избори што го имаат учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати се избрани кандидат за претседател на Републиката, кандидати за пратеници, членови на совет, односно кандидат за градоначалник во висина од 15 денари по добиен глас. На ден 22.09. и 02.10.2017 година, врз основа на Одлуки<sup>7</sup> и Анекс Одлука<sup>8</sup>, извршен е пренос на парични средства од редовната сметка на ДУИ на изборната сметка во износ од 4.000 илјади денари, од кои износот од 1.500 илјади денари е по основ на членарини. Преносот на средства од сметката за редовно работење на сметката за изборна кампања во износ од 2.500 илјади денари, не е во согласност со одредбите од Изборниот законик кои се на сила во текот на 2017 година.

Во текот на 2018 година врз основа на Одлука<sup>9</sup> вратени се средства во износ од

---

<sup>5</sup> Службен весник на РМ“ број 140/2018,

<sup>6</sup> „Службен весник на Република Македонија “број: 40/2006 ,136/2008, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13 34/13, 14/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18 и 140/18.

<sup>7</sup> Одлука број 01-4/17 од 20.09.2017 година и Одлука број 03-08/17 од 01.10.2017 година

<sup>8</sup> Анекс Одлука број 01-0701/17 од 19.10.2017 година

<sup>9</sup> Одлука за враќање на финансиски средства број 03-08/17/2 од 06.03.2018 година

2.099 илјади денари, кои средства се остварени по основ на надоместокот на трошоците за избори од општините. Како причина за нецелосно враќање на средствата во износ од 401 илјади денари на редовната сметка на ДУИ е нецелосно исплатен надоместок на трошоците за избори од страна на единиците за локалната самоуправа.

Истакнуваме дека со измените во член 71 од Изборниот законик со важност од 30.07.2018 година, овозможено е депонирање на средства на сметката на изборната кампања од сметката за редовно работење, како и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит.

6.1.2. Со Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик („Службен весник на РМ“ број 140/2018) извршени се измени во член 71, односно додаден е нов став 7 кој гласи: *„на трансакционата сметка за изборна кампања може да се депонираат и средства од основната жиро-сметка на политичката партија, како и од посебните жиро-сметки за средствата обезбедени преку кредит. Политичката партија може да врши пренос од трансакциската сметка за изборна кампања на основната жиро-сметка на партијата“*. Со оваа измена дадена е можност за трансфер на средства помеѓу жиро-сметките без да се прецизира дали трансферираните средства ќе бидат извор на финансирање на изборната кампања или учесниците ќе имаат обврска да ги вратат средствата на сметката на политичката партија за редовно работење односно на посебните жиро-сметки за средствата обезбедени преку кредит, како и роковите и начинот за враќање на истите.

Истакнуваме дека во член 83 став 2 од Изборниот законик се пропишани изворите на финансирање на изборната кампања и тоа: членарината на политичката партија и донациите од правни и физички лица, поради што ревизијата е на мислење дека е потребно доуредување на Изборниот законик.

6.1.3. Со измените на Изборниот законик објавени во „Службен весник на РМ“ број 140/2018, предвидено е трошоците на изборните кампањи кои се однесуваат на платеното политичко рекламирање преку радиодифузери, печатени медиуми и електронски медиуми (портали), да бидат на терет на Буџетот на Република Македонија<sup>10</sup>, при што членот 86 кој го регулираше правото на надомест на трошоци за избори по добиен глас е укинат. Со истиот беше уредено: ... *„Надоместокот на трошоците за избори ќе се исплати од Буџетот на Република Македонија најдоцна во рок од три месеци од конечните изборни резултати од одржаните избори за претседател на Република Македонија и избори за пратеници во Собранието на Република Македонија, а од буџетот на општината*

---

<sup>10</sup> Член 76-д: *„За исполнување на законските обврски на радиодифузерите, печатените медиуми и електронските медиуми (порталите) во делот на објавувањето на платеното политичко рекламирање, финансиски средства се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, кои се исплаќаат на посебна сметка на Министерство за финансии.“*

**ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА**  
**ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

и на градот Скопје за одржаните избори за членови на советите на општините и Советот на град Скопје, избор на градоначалник на општината и градоначалник на градот Скопје, најдоцна во рок од девет месеци од конечните изборни резултати, врз основа на извештајот на Државната изборна комисија за спроведените избори“, од што произлегува дека овие надоместоци треба да им се исплатат на учесниците во изборната кампања најдоцна до 19.09.2018 година<sup>11</sup>. Имајќи ги во предвид наведените состојби како и фактот што измените во „Службен весник на РМ,“ број 140/2018 стапуваат на сила со денот на нивното објавување односно 30.07.2018 година, утврдивме дека:

- со додавање на нов член 76-д став 1 предвидено е дека „...трошоците за објавено платено политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања ќе се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, кои се исплаќаат на посебна сметка на Министерството за финансии,“ но не е извршено усогласување со член 83 од Изборниот законик, каде е предвидено дека изборната кампања не смее да се финансира од средства од Буџетот на Република Македонија;
- не е извршено усогласување на член 83 став 1 алинеи 1 и 2 и член 88 став 3 по бришењето на член 86, каде беше регулирано правото на надомест на трошоците за избори;
- не се утврдени преодни и завршни одредби за примената на членот 7 од Законот за изменување на Изборниот законик, со кој е укинат членот 86 во „Службен весник на РМ,“ број 140/2018, со што е неизвесен изворот на исплатата на средства на учесниците во изборната кампања за надомест по добиен глас за локалните избори 2017, односно дали истите ќе се исплаќаат од буџетите на општините и на градот Скопје за одржаните локални избори 2017;
- потребно е усогласување на „Правилникот за образецот за финансиските извештаи со спецификација на трошоците за приходите и расходите на трансакциската сметка за изборна кампања“<sup>12</sup>, согласно измените во Изборниот законик во однос на изворите на финансирање и
- со измените објавени во „Службен весник на РМ,“ 35/2018 „трансакциската сметка за изборната кампања се затвора во рок од девет месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати од одржаните избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје, избор за градоначалник општината и градоначалник на градот Скопје“. Имајќи во предвид дека со укинувањето на член 86, исплатата на надоместоците на трошоците за избори, во делот на рекламирањето, ќе се врши од Буџетот на РМ, ревизијата укажува на потребата од преиспитување на овој рок, поради фактот што вака дефинираниот рок го пролонгира изготвувањето и објавувањето на вкупните финансиски извештаи од изборната кампања.

---

<sup>11</sup> Извештај за конечни изборни резултати од ДИК објавен на ден 19.12.2017

<sup>12</sup> „Службен весник на Република Македонија“ број 121/2017



## **6.2. Рок за уплата на донации**

6.2.1. Согласно член 71 став 6 од Изборниот законик, донациите за финансирање на изборната кампања можат да се уплатуваат исклучиво на трансакциската сметка најдоцна до рокот определен за доставување на финансискиот извештај за финансирање на изборната кампања утврден во член 85 став 1 од овој закон. Од причина што затворањето на трансакциската сметка е во рок од три месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати од одржаните избори за претседател на Република Македонија и избори за пратеници во Собранието на Република Македонија, и девет месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати од одржаните избори за членови на советите на општините и Советот на град Скопје, избор на градоначалник на општината и градоначалник на град Скопје, а поднесувањето на вкупниот финансиски извештај е веднаш или во рок од 30 дена од затворањето на трансакциската сметка, уплатата на донациите до крајниот рок определен за доставување на финансиски извештај не може да се реализира, бидејќи сметката за изборна кампања може да биде затворена. Поради наведеното, ревизијата смета дека е потребно усогласување на рокот за уплата на донациите со рокот за затворање на трансакциската сметка.

## **6.3. Рекламни паноа и билборди**

6.3.1. Во Конечните извештаи за извршените ревизии на Вкупниот финансиски извештај за приходите и расходите на сметките на учесниците во изборната кампања на Предвремените парламентарни избори 2016 година, овластениот државен ревизор ја истакна состојбата со закупот на рекламни паноа и билборди, како платено политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања и потребата за изготвување и доставување на извештаи за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, од страна на правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје.

Имено, согласно член 78-а од Изборниот законик дозволено е политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања и на рекламни паноа и билборди. Заради соодветна примена на одредбите од овој член донесено е „Упатство за постапување по член 78-а од Изборниот законик<sup>13</sup>„ и „Појаснување за примена на член 78-а, став 7 од Изборниот законик<sup>14</sup>„, со кои дадени се одредени појаснувања во однос на максималниот број на рекламните паноа и билборди кои можат да се користат за политичко рекламирање, како и начинот и критериумите за распределба на правото на закуп на истите од страна на учесниците во изборната кампања.

---

<sup>13</sup> Државна изборна комисија број 08-2943/1 од 04.11.2016 година

<sup>14</sup> Државна изборна комисија број 08-3296/1 од 21.11.2016 година

Со член 85-а од Изборниот законик пропишана е обврска за радиодифузерите и печатените медиуми во Република Македонија да изготват и достават до надлежните органи Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

И покрај тоа што закупот на рекламни паноа и билборди претставува платено политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, во Изборниот законик не е пропишана обврска правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје да изготват и достават извештај за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, поради што отежнато е потврдувањето на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди.

Исто така во член 78-а точка 4 од Изборниот законик е определена обврската и Општините во Република Македонија, градот Скопје и правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди јавно да ги објават локациите и цените за закуп на рекламните паноа и билборди, без обврска за доставување на ценовници за услугите до надлежните органи, како и рокот за нивно доставување.

За надминување на утврдената состојба односно овозможување на поголем степен на контрола на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди, како и зголемување на транспарентноста на вкупното и поединечното политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, потребно е надлежните органи да преземат активности за доуредување на одредбите од Изборниот законик во делот на пропишување на обврската за доставување на извештај и ценовници до надлежните органи за искористените рекламни паноа и билборди од страна на правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје.

**ДЕМОКРАТСКА УНИЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈА  
ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА  
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

**„ЗА ИЗБОРНА КАМПАЊА ЗА ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2017 ГОДИНА“  
Демократска унија за интеграција - ДУИ**

**СМЕТКА 280105102494165**

**ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИХОДИ И РАСХОДИ  
ЗА ПЕРИОД ОД 25.09 -14.08.2018 ГОДИНА**

во 000 денари			
Опис на позицијата	Образло- жение	25.09 -14.08.2018	
<b>Приходи</b>	<b>3.1.</b>		
Приходи од донации	3.1.1.		10.083
Други приходи	3.1.2.		2.671
<b>Вкупно приходи</b>			<b>12.754</b>
<b>Расходи од донации и расходи од останати приходи</b>	<b>3.2.</b>		
Издатоци за реклама и пропаганда	3.2.1.		12.360
Изнајмување на простор и опрема	3.2.2.		377
Провизија за платниот промет	3.2.3.		7
Други расходи	3.2.4.		10
<b>Вкупно расходи</b>			<b>12.754</b>